

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»
Факультет природничих наук
Кафедра агрохімії і ґрунтознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства»

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № 1 від “15” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства
Викладач (-і)	проф. Волощук Мирослав Дмитрович
Контактний телефон викладача	099 335 99 01
Е-mail викладача	Agrosoil2001@gmail.com
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год., з них: 16 год. лекційних, практичних – 14 год., 60 – год. самостійна робота, вид контролю – залік.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	кожний місяць 2 години
2. Анотація до курсу	
<p>«Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства» є навчальною дисципліною, яка передбачена вибірковою частиною освітньої програми фахівців освітнього рівня «Бакалавр». Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства одна із важливих розділів ґрунтознавства, вивчає основні чинники формування ґрунту, закономірності просторового поширення ґрунтів і є основою їх обліку і оцінки як природнього ресурсу. Знання законів географії ґрунтів зональних і регіональних особливостей ґрунтового покриву потрібна для раціонального використання земельних ресурсів, відновлення родючості деградованих ґрунтів та їх охорони.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Географія ґрунтів з основами ґрунтознавства» є дати знання студентам про ґрунти як природне тіло та невід'ємну частину географії про конкретні умови формування ґрунтів, будову, властивості, структуру ґрунтів, особливості їх закономірностей і розповсюдження різних типів ґрунтів: формування ґрунтів, теоретичні та практичні знання про будову землі, вплив гірських порід на ґрунтоутворення, властивості ґрунтів, їх генетику і морфологічну будову у природних зонах, засоби підвищення, відтворення їх родючості і їх охорони.</p>	
4. Компетентності	
<p>- Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування знань з природничих дисциплін та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті;</p>	

- Здатність аналізувати географічні об'єкти та феномени як природного походження, так і технічні та техногенні, з погляду фундаментальних науково-географічних підходів і знань, а також на основі відповідних картографічних та геоінформаційних методів;

- Здатність оцінювати порядок величини і знаходити відповідні рішення із чітким визначенням припущень та використанням спеціальних та граничних випадків;

- Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів;

- Здатність описати широке коло географічних об'єктів та явищ, починаючи від глобальних та закінчуючи процесами, що відбуваються на мікрорівні (фацій, елементарних суспільно-географічних систем).

5. Результати навчання

- Знання основних категорій і концепцій фізичної та суспільної географії;

- Здатність застосовувати навички роботи із сучасною приладною базою та загальні й спеціалізовані географічні методи роботи з географічними об'єктами, явищами та процесами в польових і лабораторних умовах, здійснювати аналіз й оцінку стану природних та природно-антропогенних геосистем та ландшафтів;

- Здатність ставити мету та формулювати завдання конкретного наукового дослідження спрямованого на вирішення завдань оптимізації природокористування та розміщення продуктивних сил;

- Готовність до вирішення конкретних прикладних проблемних завдань.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кредити ECTS, 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

<u>Семестр</u>	<u>Спеціальність</u>	<u>Курс</u> (рік навчання)	<u>Нормативний /</u> <u>вибірковий</u>
5	106 Географія	3 курс ОР «бакалавр»	вибірковий

Тематика курсу

<u>Тема, план</u>	<u>Форма</u> <u>заняття</u>	<u>Завдання,</u> <u>год</u>	<u>Вага</u> <u>оцінки</u>	<u>Термін</u> <u>виконання</u>
-------------------	--------------------------------	--------------------------------	------------------------------	-----------------------------------

<p>Змістовий модуль 1. Географічні закономірності поширення ґрунтів.</p> <p>Тема 1. Вступ. Географія ґрунтів як наука, дослідження ґрунтового покриву та внесок вітчизняних учених у становлення географії ґрунтів.</p> <p>Тема 2. Фактори, що визначають зональні закономірності географії ґрунтів.</p> <p>Тема 3. Закони фаціальності, вертикальної та горизонтальної зональності, їх сучасне трактування та відображення в структурі ґрунтового покриву планети.</p> <p>Тема 4. Характеристика ґрунтово-біокліматичних поясів, загальні закономірності поширення зональних, азональних та інтразональних ґрунтів.</p>	<p>Лекція</p> <p>Лекція</p> <p>Лекція</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 2. Характеристика ґрунтового покриву материків.</p> <p>Тема 5. Особливості поширення ґрунтів в межах Євразійського континенту.</p> <p>Тема 6. Ґрунтовий покрив Африки та його характеристика.</p> <p>Тема 7. Ґрунтовий покрив Північної Америки та його характеристика.</p> <p>Тема 8. Ґрунтовий покрив Південної Америки та Австралії та його характеристика.</p>	<p>Лекція</p> <p>Лекція</p>	<p>2</p> <p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 3. Географія ґрунтів України.</p> <p>Тема 9. Закономірності поширення ґрунтів в Україні, основні ґрунтово-кліматичні зони.</p> <p>Тема 10. Характеристика основних типів, підтипів ґрунтів України та особливості їх поширення.</p> <p>Тема 11. Проблеми оцінки та оптимізації земельних ресурсів України.</p>	<p>Лекція</p> <p>Лекція</p> <p>Лекція</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>		<p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p>
<p>Роль основних чинників ґрунтоутворення (клімат, рельєф, материнські породи) у поширенні ґрунтів.</p> <p>Будова та характеристика умов ґрунтоутворення в межах основних біокліматичних поясів південної та північної півкулі.</p> <p>Фізико-хімічна характеристика та структура ґрунтового покриву Євразії.</p>	<p>Практичне заняття № 1</p> <p>Практичне заняття № 2</p> <p>Практичне заняття № 3</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>5</p>	<p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p> <p>Згідно розкладу</p>

Фізико-географічна характеристика та структура ґрунтового покриву Північної та південної Америки.	Практичне заняття № 4	2	5	Згідно розкладу
Фізико-географічна характеристика та структура ґрунтового покриву Африки та Австралії. Характеристика та поширення основних ґрунтових асоціацій та генерацій.	Практичне заняття № 5	2	10	Згідно розкладу
Агрогенетична характеристика ґрунтів України.	Практичне заняття № 6	2	10	Згідно розкладу
Світові земельні ресурси, їх характеристика, розподіл та раціональне використання.	Практичне заняття № 7	2	10	Згідно розкладу

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	50 балів студенти отримують під час проведення практичних занять; 50 балів студент отримує за складання заліку.
Вимоги до письмової роботи	Заліковий білет містить три описові завдання. Після написання роботи проходить усний захист (за потреби).
Практичні заняття	Кожне практичне заняття оцінюється в 5 балів, 15 балів студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Без захисту індивідуальної роботи студент не допускається до здачі заліку.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити індивідуальну роботу згідно обраної тематики.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру, комбінований
Програмові вимоги для складання заліку з дисципліни	https://d-learn.pnu.edu.ua/

8. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Польшина С.М. Ґрунти світу: конспект лекцій/ С.М. Польшина, Чернівці: Рута.-1998р.-125 с.
2. Дмитрук Ю.М. Географія ґрунтів: конспект лекцій/ Ю.М. Дмитрук, Чернівці: Рута.-2003 .- 150 с.
3. Топольний Ф.П., Гелевера О.Ф. Ґрунтознавство та географія ґрунтів/ Ф.П. Топольний О.Ф. Гелевера, Кіровоград, 2007.-130 с.
4. Позняк С.П. Ґрунтознавство і географія ґрунтів:Ч.1-2./ С.П.Позняк, Львів:Світоч,2010.
5. Добровольський Г.В., Урусевская И.С. География почв./ Г.В. Добровольський, М.:Колос, 2004.-460 с.
6. Балаєв А.Д., Нестеров Г.І. Географія ґрунтів України:метод.Посібник/ А.Д. Балаєв, К.:Наука,2005.-85 с.

Викладач: _____

Волощук М.Д.